

KULTURFAG I LÆRERUTDANNINGEN

Kommentar til debatten om kulturfagene i skolen og kunnskapsminister Øystein Djupedal signaler til endringer i lærerutdanningen i Aftenposten 13.august. En grunnopplæring i kunst- og kulturforståelse bør være en obligatorisk del av lærerutdanningen.

Kulturfag i lærerutdanningen er en viktig debatt. Den omhandler det perspektivet vi velger for grunnskolen som et dannelsesprosjekt, og den omhandler hvilken funksjon kulturfagene skal ha i læreprosesser og i utvikling av personlig identitet. Den vektlegging man velger for kulturfagene i lærerutdanningen skal gjenspeile det samfunnet vi lever i og det samfunnet vi ønsker å skape.

Vi omgir oss hele tiden med kunstneriske uttrykk. Bygninger, klær og gjenstander krever kreative og estetiske vurderinger når de skal utformes. Vi påvirkes av disse og skaper vår identitet gjennom våre valg. Også som nasjon preges vi. Vårt særpreg har betydning for turisme og eksport. Opplevelsesindustrien er nå i ferd med å bli like stor som verkstedindustrien. Av hver hundrelapp til forbruk bruker vi femten kroner til opplevelser. Forbruk av kultur er et miljøvennlig alternativ til annen type forbruk.

Både individuelt og som gruppe bruker vi kunst til å utforske, uttrykke og kommunisere ideer, følelser og erfaringer. Kunsten er en del av vårt dagligliv og samtidig et reflekterende og utfordrende speil for samfunnet vi lever i. Vi kan lære av kunst, og vi kan bli provosert av kunst. Vi kan uttrykke oss og bli synlige for andre, og vi kan forstå andre mennesker og kulturer gjennom kunstneriske uttrykk. Ideer utvikles gjennom kunsten og vandrer mellom generasjonene og mellom ulike kulturer. Vi utvikler forestillingsevne, evne til fordypning og evne til refleksjon gjennom kulturfagene. Visuell kunst, arkitektur, musikk, dans, drama og litteratur griper dypt inn i alle skolens fag. Kunsten har også en verdi for hver enkelt av oss. Vi skaper mening, kobler av og kobler på og ivaretar vår helse og vårt engasjement gjennom kunst.

Med dette bakteppet blir debatten om kulturell kompetanse i lærerutdanningen viktig. Læreryrket er også del av en karriere for mange skoleledere og andre kommunale ledere. Å se, forstå og respektere kulturell kompetanse er avgjørende for hvordan samspillet skjer i det enkelte kulturelle oppvekstmiljø. Hvordan syr man sammen den kulturelle opplæringen i barnehagene, grunnskolen, Den kulturelle skolesekken, kulturskolene og de frivillige organisasjonene på en slik måte at de styrker hverandre? I dag delegeres ansvaret for kulturpedagogisk arbeid alt for ofte på en slik måte at det skaper interessekonflikter mellom virksomheter med sammenfallende intensjoner.

Gi lærerskolestudenter en grunnopplæring i kunst- og kulturforståelse både for deres egen del, for samfunnet og for hver enkelt elev de møter i sin yrkeskarriere. Barn og unge trenger reflekterte tilbakemeldinger når de danner sin personlige og kulturelle identitet. Læreprosessen omfatter hjerte, hånd og forstand. Det er et risikoprojekt å framheve det ene foran det andre. Ut over dette grunnlaget i kunst- og kulturforståelse må det stilles krav gjennom kompetansecrøften om ytterligere fordypning for å undervise i estetiske fag. Det er en annen debatt enn den jeg tar opp i denne kommentaren.

Yrkesgruppene som arbeider med kulturfag i skolen utsettes for press fra flere hold. De blir sett på som mindre viktige i en tid med stort fokus på målbare kunnskaper. Fagene er krevende og en hører ofte negative erfaringer fra egen skolegang når temaet diskuteres.

Lærere med kulturell kompetanse og engasjement er viktige og gjør en fantastisk jobb med våre barn og bør omfattes av en interesse fra alle som er opptatt av kunst og kultur.

Magnar Osland

Leder av fagavdelingen Musikk i Skolen